

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 432
din 30.09.2015

Dosar nr.: 390/2015

Petiția nr.: 4292/22.06.2015

Petent: B.T. (Ș.) și B.N.

Reclamat: G.I. și G. S.

Obiect: afirmații cu posibil caracter discriminatoriu la adresa etniei rome ocazionate de o dispută între vecini

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

I.1.1. B.T. și B.N., domiciliați în

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. G.I. și G. S., domiciliați în

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta și soțul acesteia, cetățeni de etnie romă, arată că vecinii lor au făcut afirmații cu potențial caracter discriminatoriu la adresa etniei rome pe fondul unei dispute survenite între petenți și aceștia în cursul lunii, respectiv la data de 24.05.2015

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 4292/26.06.2015, a fost citată petenta, iar prin adresa 4444/26.06.2015 au fost citate părțile reclamate pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 09.07.2015.

3.3. La termen s-au prezentat părțile, soțul petentei însușindu-și la rândul său petiția și constituindu-se ca petent.

3.4. La termen, părțile au formulat puncte de vedere, puncte de vedere comunicate părților prin adresele nr. 5124/29.07.2015.

3.5. Petenta a formulat concluzii scrise, înregistrate sub nr. 5443/17.08.2015 iar părțile reclamate au formulat concluzii scrise, înregistrate sub nr. 5452/18.08.2015.

3.6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petenților

4.1.1. Petenta face referire la dosarul nr. 5842//2/2013 (dosar aflat pe rolul Curții de Apel București, părțile reclamate atacând hotărârea C.N.C.D. nr. 672/2014 din 26.02.2014).

4.1.2. Petenta subliniază faptul că părțile reclamate ar avea un comportament mai vulgar și mai injurios, făcând referire și la dosarul C.N.C.D. nr. 92/2015 având ca obiect plângerea nepoatei sale Ș. A..

4.1.3. Petenta arată faptul că s-a produs un nou incident, în data de 24.05.2015, fiind necesară intervenția poliției.

4.1.4. Este atașată declarația martorei D.M. precum și a martorei I.A.. Ulterior se depune și declarația martorului P.T.

4.1.5 Petenta arată faptul că i s-au adresat următoarele injurii: *ghetoistă, tigancă împuțită, păduchioasă, cioară.*

Susținerile părților reclamate

4.2.1. Părțile reclamate arată că tot conflictul a pornit de la faptul că petenții nu au dorit să fie racordați la rețeaua de gaz. Reclamațiilor li s-au cerut bani pentru a se putea branșa la rețeaua de gaz. În cele din urmă au acționat în instanță.

4.2.2. Există de asemenea plângeri la poliție.

4.2.3. Reclamații nu au martori. De altfel prin comportamentul șicanatoriu se urmărește ca reclamații să fie determinați să vândă imobilul și să plece din curte.

4.2.4. Părțile reclamate depun un alt CD, înregistrarea audio fiind de slabă calitate dar se pot desluși amenințări proferate de către petenți la adresa reclamațiilor. *bolnava mintal, retardată, depresivă, vă omor cu bătaia, sângele să curgă din tine și copiii tăi, vă dau foc la toți, boschetăreasă, canceroasă, florăreasă.*

4.2.5. De altfel petenții au un comportament nepotrivit cu privire la părțile reclamate și a fiicei acestora. Tânăra este pusă sub interdicție datorită dizabilității sale.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare prin afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome.

Colegiul reține faptul că există un conflict între părțile implicate, conflict care durează de ani de zile fiind o serie de procese pe rolul instanțelor de judecată privind spațiul comun (curtea imobilului). Situația conflictuală a escaladat în numeroase rânduri, fiind nevoie de intervenția poliției.

Conflictul a pornit de la faptul că unul dintre copiii din curte a rupt oglinda de la autoturismul reclamatului, fiind chemată poliția.

Singura referire cu posibile conotații etnice se poate auzi chiar la începutul înregistrării “a dracului de cioara”.

Din înregistrările depuse se pot auzi injurii proferate atât de către **reclamați cât și de către petenți**, amenințări și un limbaj trivial.

5.2. **În drept**, analizând faptele reținute în speță, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO), care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induce distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis, în mod constant, că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*.

5.3. Potrivit art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/ 2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniu politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.4. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. 137/2000R. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.5. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamante au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

5.6. Totodată, din analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se raportează și la jurisprudența CEDO pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

5.7. Privind libertatea de exprimare, CEDO analizează trei aspecte:

a) legalitatea restrângerii, și anume existența unei baze legale interne, și calitatea normei juridice (legea trebuie să fie accesibilă, precisă și previzibilă în așa fel încât să se înțeleagă restrângerea în mod clar, totodată trebuie să permită estimarea consecințelor faptelor contrare legii);

b) legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

c) necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

5.8. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție,

conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

5.9. Colegiul director reține că, în speță, trebuie analizată raportarea aspectelor semnalate la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Este evident faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatul pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de demnitatea sa umană.

5.10. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagărdării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

5.11. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

5.12. Din înscrisurile depuse la dosar, precum și din susținerile părților (petenți și părți reclamate) prezente la audieri, a reieșit faptul că există o situație conflictuală între părțile reclamate și vecinii din imobil. De asemenea au existat o serie de procese aflate pe rolul instanțelor de judecată fapt ce a dus la acutizarea conflictelor din curtea comună. Deseori conflictele au escaladat fiind nevoie de intervenția poliției.

5.13. Conflictul din data de 24.05.2015 a pornit de la faptul că unul dintre copiii din curte a rupt oglinda de la autoturismul reclamatului, fiind chemată poliția. Chiar la începutul înregistrării se poate auzi o referire cu posibile conotații etnice.

5.14. Având în vedere probatoriul administrat, Colegiul director urmează a constata faptul că afirmațiile părții reclamate, probate fiind cu declarații de martori, au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

5.15. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director va avea în vedere și decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2891/25.09.2015 pronunțată în dosarul nr. 5842/2/2013, decizie prin care instanța supremă a anulat, în parte Hotărârea nr. 451/17.07.2015 a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, înlocuind sancțiunile cu amendă aplicate reclamațiilor, cu avertisment.

5.16. Cu privire la înregistrarea audio-video depusă la dosar Colegiul urmează a o menține, aceasta fiind utilă și pertinentă cauzei. Potrivit art. 20, alin. 6 *Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.*

5.17. Colegiul mai reține și starea de provocare a părților reclamate, conduita petenților atât la data 24.05.2015 precum și cu alte ocazii. Din înregistrările audio depuse de către reclamați și de către petenți se pot auzi injurii proferate atât de către **reclamați cât și de către petenți**, amenințări și un limbaj trivial.

5.18. Totodată, Colegiul recomandă tuturor părților implicate, petenți și părți reclamate, să depună toate eforturile pentru evitarea unor astfel de situații, să dea dovadă de respect reciproc precum și să aibă o conduită de natură a nu aduce atingere demnității celorlalți locuitori ai imobilului. De asemenea, se recomandă tuturor părților implicate să evite orice conduită necorespunzătoare, proferarea de injurii precum și orice alte acte de provocare.

5.19. Nerespectarea recomandărilor Colegiului ar putea conduce în viitor la aplicarea unor amenzi contravenționale, cuantumul acestora, putând varia în funcție de gravitate, între 1000 și 30000.

5.20. Pentru motivele mai sus enunțate Colegiul decide, cu unanimitate de voturi, aplicarea sancțiunii avertismentului pentru părțile reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. constatarea săvârșirii unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. sancționarea părților reclamate cu avertisment;

3. o copie a hotărârii se va transmite.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Hotărâre redactată de: T.B. și R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP